

Hemmelig.

7
28.

Innst. O. B.

Innstilling fra protokollkomiteen angående okkupasjonen på Øst-Grønland.

Til Odelstinget.

Ved kgl. resolusjon av 10 juli 1931 blev bifalt følgende innstilling fra Utenriksdepartementet:

1. Den besiddelsestagelse som fant sted den 27 juni 1931 av landet mellom Carlsbergfjord i syd og Besselfjord i nord på Øst-Grønland stadfestes, forsåvidt angår området mellom 71° 30' og 75° 40' n. b. og det nevnte område inndras under norsk statshøihet.

2. Hallvard Devold og Herman Andresen meddeles politimyndighet innen det nevnte område, således at Devolds politimyndighet omfatter området syd for Claveringsfjorden og Andresens politimyndighet omfatter området nord for Claveringsfjorden.

Efter den norske regjerings mening vil det være av avgjørende betydning for den rolige utvikling av forholdene på Øst-Grønland, at der skaffes klarhet i forholdet mellom Danmark og Norge i Grønlandsspørsmålet, og da en sådan klarhet ennå ikke kan sies å være opnådd, anmodet den norske regjering i en verbalnote av 30 juni f. å. den danske regjering om å bekrefte at den var enig i:

1. At der i avtaletiden hverken skal etableres norsk eller dansk politimyndighet på Øst-Grønland.

2. At der i samme tidsrum på samme område heller ikke skal finne sted nogen annen suverenitetsutøvelse hverken fra norsk eller dansk side.

Den danske regjering har avvist denne anmodning og foreslått, at de bestående uoverensstemmelser søkes løst ved spørsmålets innbringelse for den mellom de to land oprettede forliksnevnd eller for den faste

domstol for internasjonal rettspleie. Regjeringen er enig med den danske regjering i at spørsmålet søkes avgjort ved internasjonal rettsavgjørelse. For å undgå at avgjørelsen skal treffes på det grunnlag at landet av Norge påstås å være ingenmannsland, som bare vilde utskyte spørsmålet om hvilken stat Øst-Grønland skal tilfalle, i tilfelle av en dom i Norges favør.

For å undgå dette på forhånd uten å behøve å skride til folkerettslig okkupasjon på Øst-Grønland har regjeringen først muntlig og senere skriftlig latt foreslå for den danske regjering at saken innbringes for den faste domstol for mellemlfolkelig rettspleie til avgjørelse av spørsmålet om Danmark har suvereniteten over Øst-Grønland, idet de to regjeringer erklærer sig enige om følgende:

1. Over de områder på Øst-Grønland, hvorover dansk suverenitet i tilfelle ikke anerkjendes av domstolen, vil den danske regjering ikke motsette sig, at Norge erhverver statshøihet.

2. Spørsmålet om, hvorvidt Danmark har suvereniteten, bedømmes ut fra den faktiske og rettslige stilling, således som den var 1 juli 1931.

Men dette forsøk på å nå frem til et for Norge foreløbig tilfredsstillende resultat førte ikke frem.

Av hensyn til Norges rettstilling under den forestående sak for en internasjonal domstol har Utenriksdepartementet under disse omstendigheter funnet det nødvendig, at Norge okkuperer det område av Øst-Grønland som de norske interesser særlig er knyttet til. Flere folkerettskyndige anså det nødvendig, at okkupasjonen blev foretatt, for at man fra norsk side for den inter

nasjonale domstol kan nedlegge påstand om norsk suverenitet over de omhandlede områder.

Efter departementets og de folkerettskyndiges opfatning kan dette alene effektivt gjøres ved å inndra området under norsk statshøiheret, forinden der fra dansk side kan treffes forføininger til å ta området effektivt i besiddelse for Danmark.

Det er departementets forutsetning, at der senere treffes bestemmelse om hvilke administrative og judisielle embedsmyndigheter området skal henhøre under.

I henhold til foranstående innstiller komiteen til Odelstinget å fatte sådan

beslutning:

Behandlingen av denne sak utstår inn- til videre.

Oslo i protokollkomiteen den 7 juni 1932.

Harald Bakke,
formann.

Arne Magnussen,
ordfører.

Johan Garnes,
sekretær.